

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **DPI spol. s r.o.,** se sídlem Grohova 32, Brno, zastoupen JUDr. Miroslavem Moltašem, LL.M., advokátem se sídlem Dobrovského 56/7, Hustopeče, proti žalovanému: **Policie České republiky, obvodní oddělení Brno - Židenice,** se sídlem tř. Kpt. Jaroše 17, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 9. 2017, č. j. 31 A 293/2017 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně domáhal ochrany před dvěma nezákonnými zásahy, které měl žalovaný provést dne 27. 3. 2017 a dne 21. 6. 2017 v bytovém domě na adrese X.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 6. 9. 2017, č. j. 31 A 142/2017 - 31, vyloučil žalobu na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného ze dne 21. 6. 2017 k samostatnému projednání vedenému pod sp. zn. 31 A 293/2017.

[3] Usnesením ze dne 11. 9. 2017, č. j. 31 A 293/2017 - 26, krajský soud žalobu směřující proti zásahu žalovaného provedenému dne 21. 6. 2017 odmítl podle § 46 odst. 1

písm. a) s. ř. s. Uvedl, že projednání brání nedostatek pravomoci soudů rozhodujících ve správním soudnictví. Krajský soud totiž shledal, že v posuzovaném případě policisté jednali jako orgán činný v trestním řízení, nikoliv jako ozbrojený bezpečnostní sbor nebo správní orgán. K přezkumu úkonů orgánů činných v trestním řízení přitom soudní řád správní nesvěřuje soudům rozhodujícím ve správním soudnictví žádnou pravomoc.

II.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Podle stěžovatele je nesprávný závěr krajského soudu, že žalovaný jednal v rámci trestního řízení, resp. jako orgán činný v trestním řízení. To, že se o takový postup nejednalo, podporuje i vyjádření žalovaného. Poukázal i na povahu sporu (neplacení elektrické energie ze strany nájemníků bytového domu) a dodal, že žalovaný byl veden snahou stěžovatele zastrašit. Krajský soud nadto na jedné straně vyloučil žalobu směřující proti zásahu dne 21. 6. 2017 k samostatnému projednání, avšak na druhé straně uvedl, že k tomuto zásahu došlo v přímé souvislosti se zásahem provedeným dne 27. 3. 2017. Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a vrátil věc jmenovanému soudu k dalšímu řízení.

III.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti upozornil, že stěžovatel nekonkretizoval, z jakého důvodu ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s. byla kasační stížnost podána. Dále uvedl, že se zcela ztotožňuje s napadeným usnesením krajského soudu. Krajský soud žalobu správně odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Kasační stížností je napadeno usnesení o odmítnutí žaloby podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Podle konstantní judikatury lze kasační stížnost proti takovému usnesení podat pouze z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 7 Azs 13/2004 - 54, a ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu jsou dostupné na www.nssoud.cz). Tento důvod je totiž ve vztahu k důvodům podle písm. a) až d) téhož ustanovení důvodem speciálním. Je-li dán důvod podle písm. e), vylučuje to důvody podle písm. a), c) a d), neboť nezákonným je rozhodnutí o odmítnutí návrhu (žaloby) nebo o zastavení řízení v každém případě i tehdy, byla-li v něm soudem nesprávně posouzena právní otázka ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s, bylo-li řízení u krajského soudu zmatečné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., nebo je-li rozhodnutí krajského soudu

nepřezkoumatelné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 8. 2012, č. j. 4 As 57/2012 - 13). Podřazení kasačních důvodů pod konkrétní písmeno § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publ. pod č. 161/2004 Sb. NSS).

[10] Nutno dodat, že jestliže krajský soud žalobu odmítl a věc samu neposuzoval, může Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti pouze přezkoumat, zda krajský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí žaloby, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se „merita věci“, tedy toho, zda žaloba je důvodná (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 24/2004 - 49; ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98; či ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65).

[11] Krajský soud žalobu odmítl s poukazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Dospěl k závěru, že žalovaný v projednávané věci jednal jako orgán činný v trestním řízení. Jeho postupy proto nelze přezkoumat v rámci správního soudnictví. Nejvyšší správní soud se s krajským soudem ztotožnil.

[12] Z judikatury správních soudů vyplývá, že „*nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. nemůže být úkon policejního orgánu při výkonu působnosti orgánu činného v trestním řízení*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 2 Aps 2/2004, č. 623/2005 Sb. NSS). „*Nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (...) nemůže být úkon policejního orgánu při výkonu působnosti orgánu činného v trestním řízení; zásahem podrobeným přezkoumání ve správním soudnictví může být pouze zásah policejního orgánu při výkonu působnosti ve veřejné správě ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, čj. 2 Aps 2/2004-69). Toto rozlišení není pouze akademické, má svůj reálný význam. Jestliže policie činí úkony již jako orgán činný v trestním řízení, vykonává dozor nad dodržováním právních předpisů výhradně státní zástupce. Již v přípravném trestním řízení ve fázi prověřování zajišťuje státní zástupce v rámci svého postavení zakotveného Ústavou a dalšími zákony ochranu veřejného zájmu, je důležitým činitelem výkonu trestní spravedlnosti, přímo odpovídá za ochranu lidských práv v souvislosti se zahájením trestního stíhání proti konkrétní osobě a také v souvislosti s prováděním následných vyšetřovacích úkonů. V rozsahu takto vymezené působnosti také nese odpovědnost za výsledky přípravného řízení. Je proto zřejmé, že úkony, které podléhají jeho dozoru v trestním řízení, nemohou být prověřovány ze stejných hledisek správními soudy. Kontrola správních* soudů nad úkony policie, které by bylo možno označit za nezákonný zásah dle § 82 s. ř. s., končí tam, kde začíná působnost státního zastupitelství.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2016, č. j. 10 As 11/2016 - 15).

[13] V rozsudku ze dne 6. 3. 2014, č. j. 1 As 18/2014 - 32, pak Nejvyšší správní soud uvedl, že policie jedná jako orgán činný v trestním řízení od okamžiku, kdy začne postupovat podle trestního řádu. Tento postup je zahájen závěrem o podezření ze spáchání trestného činu, na jehož základě může policejní orgán zahájit úkony trestního řízení, a to buď sepsáním záznamu podle § 158 odst. 3 trestního řádu či provedením neodkladných nebo neopakovatelných úkonů, případně přímo zahájením trestního stíhání ve smyslu § 160 trestního řádu (viz Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 4. přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2013 s. 181 a násl.). Dále pak Nejvyšší správní

soud v citovaném rozsudku odkázal na výkladové stanovisko Nejvyššího státního zastupitelství poř. č. 1/2012, které uvádí, že „*postup policie (policejních orgánů), který předchází sepsání záznamu o zahájení úkonů trestního řízení, se řídí výhradně jinými právními předpisy, než trestním řádem, zejm. zákonem č. 273/2008 Sb. […] a nepodléhá dozoru státního zástupce. Jakmile však policejní orgán dospěje k přesvědčení, že jsou zde skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, je povinen sepsat o tom záznam o zahájení úkonů trestního řízení*“ (viz Sbírka výkladových stanovisek Nejvyššího státního zastupitelství, dostupná z http://www.nsz.cz).

[14] V nyní projednávané věci Nejvyšší správní soud ze spisového materiálu zjistil, že žalovaný sepsal dne 28. 3. 2017 záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 153 odst. 3 trestního řádu ve věci přečinu neoprávněného zásahu do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru (č. j. KRPB-51683-4/TČ-2017-060213). Toho se měla v záznamu uvedená osoba dopustit tím, že „*v zatím nezjištěné době minimálně však od 10. 12. 2016 do současné doby pod různými záminkami nechává přerušovat dodávku elektrické energie, případně tepla, do jednotlivých bytových jednotek v domě na adrese X*“. Z úředního záznamu vztahujícího se k postupu napadenému žalobou (a i z popisu daného postupu uvedeného v žalobě) pak vyplývá, že žalovaný v dopoledních hodinách dne 21. 6. 2017 provedl v předmětném bytovém domě (na adrese X) dodatečné šetření navazující na oznámení o vypnutí elektrické energie. Žalovaný provedl kontrolu dvou bytových jednotek zaměřenou na ověření, zda je v těchto zapojen elektrický proud. Následně ověřil stav rozvodových skříní (úřední záznam č. j. KRPB-147217-3/ČJ-2017-060213).

[15] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že úkon žalovaného realizovaný dne 21. 6. 2017 byl proveden v návaznosti na probíhající trestní řízení. Týkal se totiž oznámení o dalším vypnutí elektrické energie v předmětném bytovém domě, přičemž právě opakované vypínání elektrické energie v bytových jednotkách na uvedené adrese je předmětem předmětného trestního řízení, jehož zahájení dokládá úřední záznam žalovaného ze dne 28. 3. 2017, č. j. KRPB-51683-4-TČ-2017-060213. Jak v této souvislosti správně uvedl krajský soud, požadování otevření elektrorozvodných skříní je nutno jednoznačně chápat jako úkon, jehož účelem je zjištění skutečností relevantních pro probíhající trestní řízení. Z hlediska charakteru uvedeného úkonu je přitom lhostejné, jak bude vypnutí elektrické energie následně kvalifikováno (zda např. jako dílčí útok pokračujícího trestného činu či další trestný čin), neboť rozhodující je primárně bezprostřední souvislost s probíhajícím trestním řízením a návaznost oznámeného skutku na již vyšetřovanou trestnou činnost.

[16] Nelze proto souhlasit se stěžovatelem, že žalovaný v projednávané věci nejednal jako orgán činný v trestním řízení. Nejvyšší správní soud naopak ve shodě s krajským soudem dospěl k závěru, že žalovaný při úkonu provedeném dne 21. 6. 2017 v bytovém domě na adrese X vystupoval jako orgán činný v trestním řízení. Jeho jednání proto nemůže být zásahem, proti kterému by bylo lze se bránit v rámci správního soudnictví (viz výše). Krajský soud proto nepochybil, pokud se žalobou věcně nezabýval a odmítl ji. Ochranu proti předmětnému postupu poskytuje státní zástupce postupy podle trestního řádu (srov. § 174 a § 157 odst. 2 trestního řádu a rovněž usnesení Ústavního soudu ze dne 28. 8. 2014, sp. zn. II. ÚS 2166/14, a rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 7. 2016, č. j. 10 As 11/2016 - 153). Je-li tudíž stěžovatel přesvědčen, že postup žalovaného dne 21. 6. 2017 byl nesprávný (stěžovatel v kasační stížnosti mj. uváděl, že byl policisty

zastrašován), je nutné jej odkázat na právě uvedenou argumentaci (z kasační stížnosti ostatně plyne, že dozorové pravomoci státního zástupce již byly aktivovány). Na výše uvedených závěrech nemění nic ani obecné vyjádření policistů o soukromoprávní povaze sporu v úředním záznamu č. j. KRPB-147217-1/ČJ/2017/060213. Ze spisu jednoznačně plyne, že žalovaný v dané věci vystupoval v rámci zahájeného trestního řízení.

[17] V souvislosti s námitkami stěžovatele zpochybňujícími závěr krajského soudu o nutnosti odmítnutí žaloby nutno poukázat i na recentní nález Ústavního soudu ze dne 14. 3. 2017, sp. zn. II. ÚS 3173/2016, podle něhož *„s naposledy uvedeným se pak pojí též stěžovateli zmiňovaný faktor řádného vymezení „propojených úkonů jednoho orgánu" (a v souvislosti s ním vzniklou jurisdikční mezerou), které je dle stěžovatelů možno popsat jako hybridní úkony. Zde Ústavní soud uznává, že v rámci úkonů orgánů činných v trestním řízení činěných dle trestního řádu mohou nastat situace, kdy prováděné úkony trestního řízení zasáhnou (či budou způsobilé zasáhnout) do práv osob, které nebudou vůbec účastníky daného trestního řízení, či zasáhnou do práv účastníků onoho trestního řízení způsobem, který není přímo spojen s prováděnými úkony. Přesto ani tato skutečnost nezavdává důvod, aby byl jejich přezkum samostatně vyjímán z pravomoci orgánů činných v trestním řízení a k jeho přezkumu byly povolány správní soudy. Ústavní soud zde odkazuje na výše řečené a opět připomíná závěry z usnesení sp. zn. II. ÚS 2166/14 ze dne 28. 8. 2014 (U 14/74 SbNU 623), které se také věnovaly podstatě těchto „propojených úkonů". Ústavní soud se ztotožňuje se stěžovateli, že takovéto úkony Policie mohou sloužit pouze k dosažení cílů trestního řízení (...) [S]těžovateli navrhované odlišení úkonů trestního řízení výslovně upravených trestním řádem a úkonů, které musí snést test zákonnosti podle předpisů správního práva, by dle Ústavního soudu (ve shodě s vyjádřením Nejvyššího správního soudu) vedlo k naprosté nejednoznačnosti toho, vůči kterému zásahu se lze bránit ve správním soudnictví, a který zásah podléhá přezkumu v rámci soustavy orgánů činných v trestním řízení."*

[18] Z výše uvedených důvodů se soud nemohl zabývat ani otázkou, zda nájemníci jednotlivých bytových jednotek odebírají elektrickou energii neoprávněně a dalšími podobnými otázkami. Pokud pak stěžovatel vytýkal krajskému soudu, že nejprve tvrdil, že zásah provedený dne 27. 3. 2017 nesouvisí se zásahem provedeným dne 21. 6. 2017, avšak následně žalobu odmítl s odůvodněním, že oba zásahy spolu souvisí, konstatuje zdejší soud, že krajský soud v napadeném usnesení takové explicitní tvrzení neuvedl. Ani další podobné námitky nebyly sto zpochybnit nosný závěr krajského soudu, že daná věc nespadá do správního soudnictví.

[19] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[20] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, neboť stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovaný (jako orgán veřejné moci) žádnou náhradu nákladů řízení ani nepožadoval.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu